

1999.06.07.

Miért kel fel a Nap?

Eörsi István: A gondolkodás nyomorúsága című, május 21-én megjelent írásához két gondolatot fűznék. „A nemzetközi jog nem alakulhat át világpolgári joggá, ha ez utóbbi továbbra is csak jelképesen érvényesülhet.” „A kérdés az, hogy történelmi távlatban mi kerül most valójában napirendre: a világpolgári jog, mely az emberi jogok teljességének védelmét tekinti legfőbb feladatának, vagy Amerika nagyhatalmi érdekeinek érvényesítése, melyet szintén lehetővé tesz a hatalmi egyensúly felbomlása? Szerintem ez ma a döntő dilemma, nem pedig a régi típusú nemzetközi jog és a világpolgári jog konfliktusai” – írja a szerző.

Az USA nagyhatalmi érdekeit neveztem amerikai jognak, azért, mert tudomásul kell vennünk, hogy a 3. évezred amerikai lesz. Ha a szovjet szocializmusé lenne, jobban örülnénk? Ez nem érzelmi kérdés, hanem államok hatalmi erői, akik fűtülnek nemzetközi és világpolgári jogra egyaránt, csak a saját jogi rendszerüket ismerik fel, és kényszerítik mindenkire. Mindig a jog követi és szolgálja a hatalmat, nem megfordítva.

Az is tény, hogy a dolgok nem mennek maguktól, mozgatni, működtetni, ellenőrizni kell, és ehhez apparátusokra van szükség. Miután globalizálódik a világ, egységes és totális rendszereket igényelnek. Mivel a kapitalizmusra szavazott a magyar nép, és Amerika a kapitalizmus legeredményesebb csúcsa, az USA diktálta jogrendszer szerint kell nekünk is élnünk. Bár ma még vannak más jogrendszerek is, ezek előbb-utóbb globalizálódni és amerikanizálódni fognak. Ezt diktálja a fejlődés.

Amerika másképpen csinálja ugyanazt. Nálunk nem kell már terv- és békekölcsönöket jegyezni, a vállalkozásokon jóval többet bukhatunk, a szerencsejátékokra máris sokkal többet fizettünk önként, mint a kényszerjegyzésekre, de ezt most szabadon, saját akaratunkból, a nyereség reményében. Vannak, akik sakkoznak, kártyáznak, a jogászok a joggal szeretnek játszani. A jog és a hatalom viszonyát összetévesztik, összecserélik. Hiszik, hogy azért kel fel a nap, mert a kakas kukorékol!

Higgyék!

Dr. Veress Sándor

Szeged